

**ULUSLARARASI
SOSYAL
POLİTİKA**

KISA ÖZET

ÇEK306U

1.ÜNİTE- Uluslararası Sosyal Politika ve Uluslararası Çalışma Normlarına ilişkin Genel Bilgi ve Tanımlar

GENEL OLARAK ULUSLARARASI SOSYAL POLİTİKA: KAVRAM VE TANIM

Sosyal politikayı; “sanayileşme sonrası kötü çalışma koşulları ve yoksulluk içerisinde çalışan emek ve sermaye sahipleri arasındaki eşitsizlik ve kavgayı sona erdirerek ekonomik ve sosyal hayatta düzenin oluşturulmasına yönelik politikalar bütünü” olarak tanımlamak mümkündür. Başka bir açıdan sosyal politikayı “devletlerin insan gücünün korunması ve geliştirilmesine yönelik olarak aldıkları kararlar ve sürdürdükleri uygulamalar” olarak tanımlamak da mümkündür. Uluslararası sosyal politika kavramını tanımlamaya geçmeden önce, uluslararası sosyal politikanın doğuş gerekçeleri üzerinde durulmasında yarar vardır. Uluslararası sosyal politikanın doğuşunda temel belirleyici unsurun **rekabet eşitsizliğini önlemek isteği** olduğunu söylemek mümkündür. Sonrasında ise, **işçi sınıfının uluslararası sosyal politika düşüncesine desteği** uluslararası sosyal politikanın gelişiminde etkili olmuştur.

Uluslararası sosyal politikanın doğuşunda etkili olan bir diğer gerekçe ise, daha çok **insani ve manevi bir nitelik** taşımaktadır. Sanayi Devrimi sonrası dönemde yaşanan yoksulluk, insanların kötü çalışma koşullarında, düşük ücretlerle çalışmak zorunda bırakılması ve belki de en önemlisi olumsuz ekonomik koşullar gerekçesiyle işverenlerin ucuz emek olarak değerlendirdiği kadın ve çocuk işgücünün imalat sektöründe yer almaya başlaması insanlık duygusunda zedelenmeye neden olmuştur. Böyle bir sosyo-ekonomik ortamda barışın sağlanması, insanların açlık ve yoksulluğun baskısından kurtulabilmesi ancak iç barış kadar uluslararası barışın ve uluslararası adaletin sağlanmasıyla mümkün olabilecektir.

Sosyal politikanın uluslararasılaşmasının bir diğer gerekçesini, olumsuz çalışma ve yaşam koşullarını ortak düzeyde paylaşan çalışanların **dayanışma duygusu** olarak belirtmek mümkündür. Çok çeşitli olması ve zaman içerisinde önem düzeylerinin değişmesiyle birlikte, uluslararası sosyal politikaların amaçları genel olarak beş başlık altında toplanır. Bunlar; uluslararası piyasada rekabet koşullarında eşitlik sağlamak, barışın devamlılığına katkıda bulunmak, sosyal adaleti sağlamak, ekonomik gelişmede sosyal ve insani amaçları dikkate almak ve uluslararası harekete öncülük etmek olarak sıralanabilir.

ULUSLARARASI SOSYAL POLİTİKANIN EVRENSEL VE BÖLGESEL DÜZEYLERDE GELİŞİMİ

Uluslararası sosyal politikanın gelişiminde öncülük eden bireysel girişimler yerini zamanla evrensel ve bölgesel girişimlere bırakmıştır. Uluslararası sosyal politikanın evrensel düzeyde gelişimine katkıda bulunan örgütler Uluslararası Çalışma Örgütü (UÇÖ) ile Birleşmiş Milletler ve bağlı örgütlerken; uluslararası sosyal politikanın bölgesel düzeyde gelişimine katkıda bulunan örgütler Avrupa Konseyi ile Avrupa Birliği’dir. UÇÖ, çalışma hayatı ile ilgili konular ve toplumsal sorunların birlikte tartışılmasına imkân sağlaması açısından önemlidir. Uluslararası sosyal politika alanındaki temel kaynakların önemli bir bölümü UÇÖ tarafından hazırlanmıştır. UÇÖ, uluslararası çalışma standartlarını kabul ettiği sözleşme ve tavsiye kararlarıyla oluşturmaktadır. Avrupa Konseyi’nin uluslararası sosyal politika ile ilgili temel belgeleri Avrupainsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa Sosyal Şartı’dır.

Birleşmiş Milletler ve Bağlı Örgütler

Uluslararası sosyal politikanın oluşumunda rol oynayan bir diğer evrensel örgüt ise Birleşmiş Milletler’dir. 1945 yılında kurulan Birleşmiş Milletler’in amaçları; “uluslararası barış ve güvenliği korumak, hak eşitliği ve hakların kendi geleceğini belirleme ilkelerine saygı göstererek uluslararası dostça ilişkiler geliştirmek, uluslararası ekonomik, sosyal, kültürel, insani sorunların çözümünde işbirliği yapmak ve temel insan hak ve özgürlüklerine karşı saygıyı teşvik etmek, bu ortak çıkarların elde edilmesinde uluslararası uyum sağlayıcı örgüt olmak” olarak belirtilmektedir.

Uluslararası Sosyal Politikanın Oluşumunda Rol Oynayan Bölgesel Örgütler

Uluslararası sosyal politikanın oluşumunda rol oynayan bölgesel örgütler ise, Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği'dir. Siyasi ve ekonomik amaçları olan her iki örgüt, uluslararası sosyal politikanın oluşumuna katkıda bulunmuştur.

Avrupa Konseyi

Avrupa Konseyi, Batı Avrupa'nın en eski hükümetler arası işbirliği örgütüdür. 5 Mayıs 1949 yılında kurulan örgütün sosyal politika ile ilgili temel belgeleri Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Avrupa Sosyal Şartı'dır. Avrupa Konseyi'nin amacı, Avrupa Devletleri arasında bireysel özgürlüklerin, siyasi serbestliğin ve hukuk düzeninin korunmasında birliktelik sağlamaktır (Tokol- Alper, 2011: 68). Avrupalı İnsan Hakları Sözleşmesi'nde zorla çalıştırma yasaklanırken, zorla çalıştırma sayılmayan haller de (m.4) sıralanmıştır. Ayrıca, sendika kurma ve kurulu olan sendikaya üyelik hakkı da (m.11) sözleşme ile düzenleme altına alınan bir başka temel haktır.

Avrupa Birliği

Sosyal politikanın uluslararası bir nitelik kazanmasında etkili olan bir diğer bölgesel örgüt ise Avrupa Birliği'dir. Avrupa Birliği, 27 üye ülkeden oluşan ve toprakları çoğunlukla Avrupa kıtasında yeralan ekonomik ve siyasi bir örgütlenmedir. 1992 yılında Maastricht Anlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle Avrupa Ekonomik Topluluğu'na yeni görev ve sorumlulukların verilmesi, Topluluğun Birlik haline dönüşmesinde etkili olmuştur. Avrupa Birliği, tüm üye ülkeleri ilgilendiren standart yasalar aracılığıyla insan, mal, hizmet ve sermaye dolaşımı serbestliğini kapsayan bir ortak pazar geliştirmiştir. Birlik, üye olan ülkelerde çalışanların hayat ve çalışma koşullarını iyileştirip, işçi ve işveren örgütleri arasında sosyal diyalogun gelişmesini sağlayarak Birliğe üye ülkelerin sosyal politika düzenlemeleri arasında bir uyum sağlamayı **amaçlamaktadır**.

ULUSLARARASI SOSYAL POLİTİKA VE ULUSLARARASI ÇALIŞMA NORMLARININ OLUŞUMLARINA YOL AÇAN NEDENLER

4

- Uluslararası Piyasada Rekabet Koşullarında Eşitlik Sağlama
- Siyasal Yakınlaşma ve Sosyal Bütünleşmeye İhtiyaç Duyuma
- Mesleki Dayanılmayı İhtiyaç Duyuma
- Uygulanan Sosyo-Politik Önlemler Arasındaki Farklılıkları Giderme
- Emeğin ve Sermayenin Uluslararası Hareketliliğini Sağlama

GENEL OLARAK ULUSLARARASI ÇALIŞMA NORMLARI

Uluslararası çalışma normları gerçek anlamda; "istihdam seviyesinin ve çalışma kalitesinin yükseltilmesi, çalışanın konumundan ve durumundan memnun olması ile sağlıklı ve mutlu olmasını" öngörmektedir. Normatif görüşe göre uluslararası çalışma normları, işçilerin ve işverenlerin örgütlerini kurma hakları ve toplu sözleşme yapma yetkileri ile ilgili olarak bazı şartlar, en düşük ücret, haftalık en fazla çalışma süresi gibi çalışma koşullarına ilişkin konularda da bazı kurallar belirlemektedir. Uluslararası çalışma normlarını en genel anlamıyla, "özde insanın ve onun ayrılmaz bir parçası olan işgücünün, çalışma yaşamında ekonomik, sosyal ve mesleki yönden korunup geliştirilmesini sağlayan bölgesel, kıtasal ve evrensel düzeyde benimsenen ilkeler ve kurallar" olarak tanımlamak mümkündür. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün uluslararası sosyal politikaya temel oluşturan uluslararası çalışma normları, sözleşme ve tavsiye kararlarıdır. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün en önemli işlevlerinden biri, hükümet, işçi ve işveren taraflarının oluşturduğu üçlü yapılanmanın yer aldığı Uluslararası Çalışma Konferansı'nda sözleşme ve tavsiye kararlarının kabulünün sağlanmasıdır.

ULUSLARARASI ÇALIŞMA NORMLARI VE TÜRKİYE

Türk hukukunda uluslararası anlaşmaların yapılması, onaylanması ve yayımlanması konusunu düzenleyen iki önemli yasa bulunmaktadır. Bunlardan ilki, "Milletlerarası Anlaşmaların Yapılması Yürürlüğü ve Yayınlanması ile Bazı Anlaşmaların Yapılması İçin Bakanlar Kuruluna Yetki Verilmesi Hakkındaki Kanun"dur. Diğer yasal düzenleme ise, "Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun"dur. İlk yasa 1963 yılında; ikinci yasa ise 1969 yılında yürürlüğe girmiştir. Her iki yasa birbirini tamamlamakla birlikte, Türkiye'nin uluslararası sözleşmeleri onaylama mekanizmalarını da açıkça belirtmektedir Uluslararası çalışma normlarının sahip oldukları önem açısından Türk Hukuku üzerine bazı etkileri bulunmaktadır. Bu etkileri; yayılma etkisiyle etkilenme, temel norm olarak alınma, uygulamalarından yararlanma, ulusal normları evrensel normlara yaklaştırma çabaları ile teknik ve eğitim işbirliğinin etkisi olarak sıralamak mümkündür.

ULUSLARARASI ÇALIŞMA NORMLARININ İÇ HUKUK VE TÜRKİŞ HUKUKU ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Türk hukukunda uluslararası anlaşmaların yapılması, onaylanması ve yayımlanması konusunu düzenleyen yasalar Milletlerarası Anlaşmaların Yapılması Yürürlüğü ve Yayınlanması ile Bazı Anlaşmaların Yapılması İçin Bakanlar Kuruluna Yetki Verilmesi Hakkındaki Kanun ile Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun'dur. Uluslararası çalışma normlarının sahip oldukları önem açısından Türk iş Hukuku üzerine etkileri; yayılma etkisiyle etkilenme, temel norm olarak alınma, uygulamalarından yararlanma, ulusal normları evrensel normlara yaklaştırma çabaları ile teknik ve eğitim işbirliğinin etkisidir. Uluslararası hukukun iç hukuk üzerinde etkili olabilmesi için uyumsuzluk konusu hakkında iç hukukta herhangi bir düzenlemenin bulunmaması gerekmektedir. Uluslararası normların doğrudan uygulanabilir nitelikte olması için tarafların amaçları, sözleşmenin içerdiği kuralların konusu ve sözleşme maddelerinin yazılış biçimi de önem taşımaktadır. Ayrıca uluslararası normların iç hukuk üstünde doğrudan uygulanabilmesi için açık, ayrıntılı, kesin ve ulusal hukuk düzeninin buna uygun olması gerekmektedir.

Bu Özeti tamamını, Çıkmış Sorularını, Deneme Sorularını adresinize gönderiyoruz!...

Tıklayınız

<https://www.kolaysinavlar.com/uluslararasi-sosyal-politika-ady212u?search=%C3%87EK306U>